

Tallinnas sõnnikuga hooleta

■ Vanasõna järgi on aprilli lumi septembrise põllurammu eest

Päris õige tähelepanek, sest kevadel sisaldab värskel lumel palju lämmastikku.

Muidugi ei mõelnud tänavuse jürikuu algul need, kes pidid teid-tänavaid ootamatult kaela tulnud lumest lahti kaevama, sugugi põllumajanduse kasule.

Mitu päeva Põhja-Eestis pöllanud lumetorm tekitas pealinnas järjekordse kaose. Märtsi lõpu soojad ilmad olid uinutanud asjaomaste instantside valvsuse ja kui 3.–6. aprillini kadus vahe linna ja maa, maa ja taeva vahel, oli üllatus suur. Osa lumesahkugi oli juba talvekorteris.

Jahe jürikuu 2003

Kui lõuna pool sai maapind vaid valgekirjuks, siis Põhja-Eestis oli paiku, kus lund sadas enam kui tõelistel talvekuudel.

Ootamatugi kui teemeistritele oli aga ilmamuutus kaugelt reisilist saabunud lindudele – lumi katab maad, kus sa süüa saad?

Lumi jürikuul pole mingi ime. Meenutagem: 1920.–1930. aastail oli aprillis vahel paar-

kümmend lumepäeva. Viimastel aegadel on maa valge olnud harvem, aga paar päeva ikkagi, isegi rekordiliselt kuumal 2000. aastal.

Viimatiste kevadete üheks tavaks on saanud lumesadu kosmonautikapäeval (12. aprillil).

Eriti tugev on see siis, kui ta langeb ühte ülestõusmispühaga. Näiteks 1998 andis taoline kombinatsioon lumetormi Põhja-Eestis, mille tagajärgi andis samuti mitu päeva klaarida.

Tõeline kevadilm valitses meil 19.–23. aprillini, mil mõnel pool mõõdeti kuni 21 kraadi. Siis keerati soojakraadid jälle koomale.

EMHIs arvutati riigi keskmiseks õhutemperatuuriks 2,8°, kraad madalam harilikust aprilli näitajast. Jahedam oli jääst ümbritsetud saartel ja rannikul (Narvas 1,9°, Tallinnas 2,1°, soojem lõuna pool (Valgas 3,7°). Sadas keskmiselt 42 mm.

Vegetatsioonihooaja startidiks said parema asetuse põllud Pärnumaal (59 mm), nigelam on seis Kirde-Eestis, kus sadas vaid 20–30 mm.

Aprillikuu ilm on kui nais-terahvas, ütleb lapi vanasõna. Vahel kena, vahel kole või koguni ohtlik.

1. aprill paistis silma mudavoolude poolest, Boliivias ja Indoneesias hukkus seeläbi kümneid elanikke.

8. aprill oli aga väga külm Itaalias (Pisas –5°, Veneetsias –1°). USAs algas tornaadode ja orkaanide sesoon: Texases möllas 11 pöörist, troopiline torm nimega Ana kollitas Floridat. Indias Assami osariiki külasthanud tsüklon tappis vähemalt 40 inimest, tuhanded said vigastusi.

Aprilli kõrgeim temperatuur registreeriti Austraalias (51,2°), madalaim aga lõunabab USA Amundseni–Scotti jaamas (–69,3°). 7. aprillil, kui too viimane näit mõõdeti, ei tõusnud temperatuur seal kõrgemale 63,4 miinuskraadist.

Külmapoolus kinni pandud

Ametlik maakera külmapoolus – Vene jaam Vostok – suleti 28. veebruaril varustusprobleemide tõttu. Meeskond talvitab rannikul Mirnõi jaamas

ning naaseb suvitama novembris.

Saja aasta eest oli jürikuu Tartumaal soe (5,6°) ja parajalt niiske (31 mm). Kolm päeva püsis maas lumi.

Postimehes kirjutati: Otepäält. Väga muutlikud ilmad on viimasel ajal meie pool valitsemas: vahel kuiv ja soe, vahel külm ja vihmane; põllumees ei tea, kas kurvastada või rõõmustada. Mõni kahtleja on koguni arvama hakanud, et tänavune suvi niisama jahe ja vesine saab olema kui eelmine.

Juba paar nädalat jalutab ader jõudsal sammul üle põllu edasitagasi.

Kanadas hävitas tuldpurtskav mägi Franki linna. Mägi pillub suuri kivisid välja ja jõgi on laavat täis.

Suured lumesajud Alpimaades kestavad edasi. Kõrgemalt kohtadelt on lumepallid alla veerema hakanud. Pikal teel veeredes kasvavad nad mäesuursteks kogudeks, mis alla orgu jõudes siis terved väljad, metsad, isegi külad oma alla matavad.